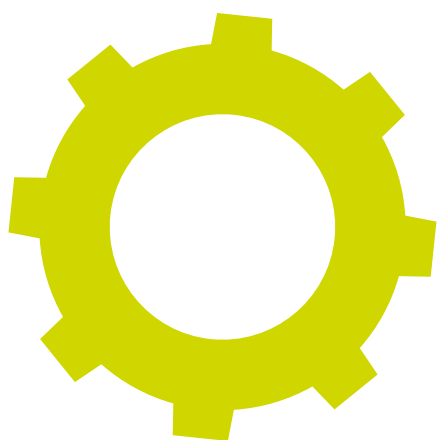

FENOM ENALEN

Gotland Science Center

Verksamhetsberättelse 2025

**Fenomenalen Science Center
- en del av Region Gotland**

Adress Skeppsbron 4, 621 57 Visby

Telefon 0498-26 34 72 & 0498-26 34 73

E-post fenomenalen@edu.gotland.se

Webbplats fenomenalen.se

Organisationsnummer 212000-0803

Foton tagna av Fenomenalen 2025.

Bilder framsida:

1. Pedagog Helen filmar Gotlands museums pedagog Jeremy i rollen som Pehr Arvid Säve för vårt gemensamma digitala skolprogram om hjul.

2. Deltagare på workshopen *Designdrömmar* och deras skapelser. Under tre eftermiddagar har de utifrån sina egna skisser, via datorn, skapa färdiga produkter.

Innehåll

Förord	3
Fenomenalens verksamhet	4
Fenomenalens mål	5
Ekonomi	5
Personal	5
Skolprogram	6
<i>Statistik för skolbesök och skolprogram</i>	6
<i>Staden vs landsbygden</i>	7
NTA	8
Kompetensutveckling	8
Utställning	9
<i>Besöksstatistik allmänheten</i>	10
Event och möten	10
Butik	10
Sammanfattande besöksstatistik	11
Samarbeten	11
Foldern <i>Skolprogram & NTA läsåret 2025-2026</i> med kommentarer	13

Spara vatten! Ett spel i nya utställningen *Gotlands vatten*.

Förord

2025 - vattnets år. På Gotland i stort, men framför allt på Fenomenalen. Vi började året med att tillsammans med Region Gotlands VA-avdelning utveckla en helt ny vattenutställning som stod klar inför sommarsäsongen. Våra pedagoger utvecklade samtidigt två nya skolprogram med vattentema och i utställningen stod under sommar och höst en vattenmaskin som gör dricksvatten av luft. Vattnet är en viktig framtidsfråga, och vi på Fenomenalen gör vad vi kan för att framtida generationer skall förstå det.

Ett år utan avbrott för renoveringar syns i statistiken. Stort tryck på skolbokningar. Bra besöksiffror även för allmänheten då sommaren bjöd på omväxlande väder. Många möten i Fenomenalens lokaler. Många externa event med Hansedagar, Världens Barn, Beredskapsvecka och Barnens Jul. Summerar vi alla de människor

vi mött med vår verksamhet under året kan vi konstatera att rekordmånga människor besökt Fenomenalen 2025.

Nu ser vi fram emot 2026. Först och främst ser vi fram mot nya spännande samarbeten. Det är i mötet med andra aktörer vi lär oss, växer och skapar det där lite extra Fenomenala!

Vi ser också fram emot att under det kommande året få möta alla fenomenala människor som besöker oss. Förhoppningsvis är du en av dem.

Välkommen!

Mårten Sahlin
Verksamhetschef

Fenomenalens verksamhet

Fenomenalen är Gotlands eget science center. Huvudman är Region Gotland och barn- och utbildningsnämnden. Organisatoriskt hittar ni oss i utbildning- och arbetslivsförvaltningen under stöd- och utvecklingsavdelningen.

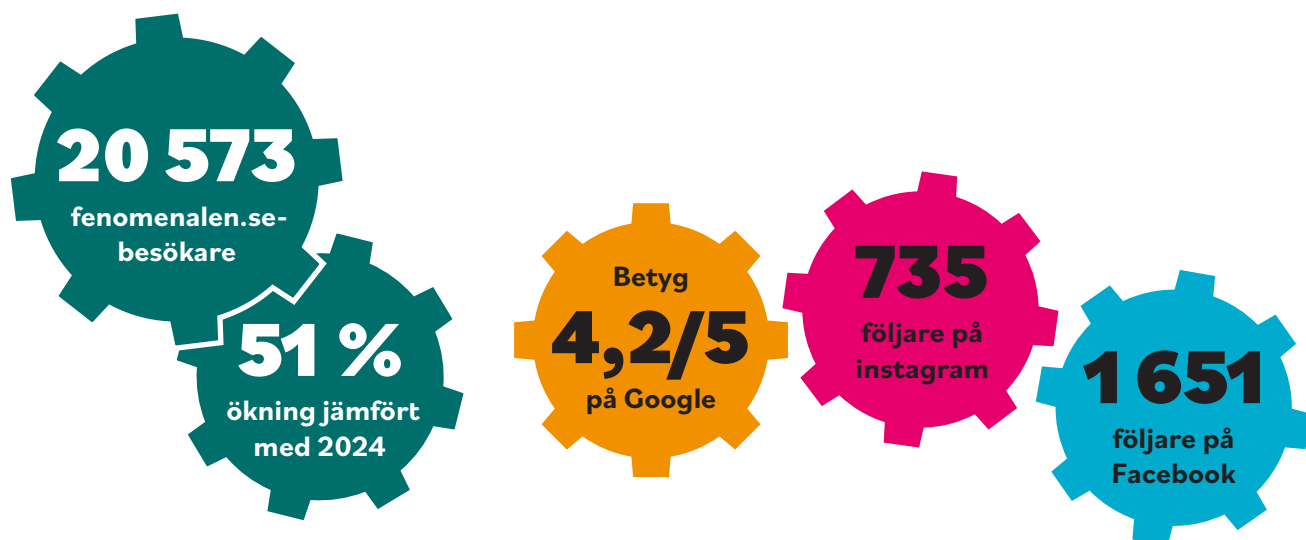
Vårt uppdrag är att öka intresset för naturvetenskap, teknik och matematik. Vi arbetar för att ge barn, unga och allmänhet, oavsett bakgrund, möjlighet att öka sitt vetenskapliga kapital samt

stärkta förmågor inom entreprenörskap och innovationsutveckling.

Vi är tillsammans med 19 andra science center sammanslutna i föreningen Svenska Science Centers. Det är en medlemsförening som företräder, främjar och utvecklar branschen över hela landet. Det är en samlad nationell resurs för livslångt lärande. Science centers bidrar till en bredare bas för Sveriges kompetensförsörjning.

VA-avdelningens Andreas André och Fenomenalens Mårten Sahlin på invigningen av *Gotlands vatten* i juni.

Fenomenalens mål

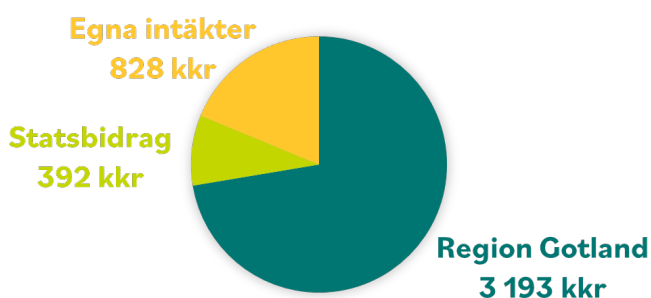

Ekonomi

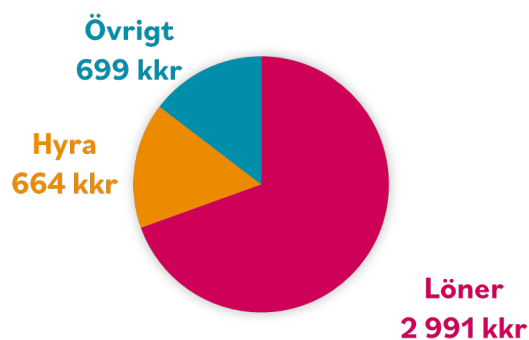
Vi gick in i 2025 med vetskapen om att ytterligare ett tufft ekonomiskt år väntade. Fenomenalen

omsatte 4,4 miljoner kronor och avslutade året med ett litet positivt resultat.

Intäkter: 4 413 kkr

Kostnader: 4 356 kkr

Personal

Fast anställd personal

Fyra personer, motsvarande 3,4 tjänster

Timanställd personal (utställningsvärdar)

11 personer, motsvarande 1,2 tjänster

Pedagog Frida och värd Ebba på Kommun-kampen för Världens Barn på Stora torget.

Skolprogram

Varje vardag erbjuder Fenomenalen två bokningsbara tider för skolprogram. Då tar våra pedagoger emot gruppen och genomför något av våra 20 skolprogram. Programmen finns från förskolenivå ända upp till gymnasienivå. De flesta skolprogram hålls på plats på Fenomenalen, men vi har också mobila program som vi besöker skolor med samt digitala program.

I våra skolprogram genomförs aktiviteter eller laborationer som är satta i ett sammanhang för att skapa en lustfylld ingång till teknik, naturvetenskap eller matematik på ett sätt som man oftast inte har möjlighet att göra i den ordinarie

skolverksamheten. Varje skolprogram är 90 minuter och avslutas med fri tid för eget upptäckande i utställningen.

Skolprogrammen är framtagna av Fenomenalens personal där de egna utställningarna eller något aktuellt tema ligger som grund. Ett genomgående tema för våra skolprogram är hållbar utveckling. Skolverkets läroplaner är alltid utgångspunkten för vårt arbete.

På sidorna 13–24 hittar du vår aktuella skolprogramsfolder. På sidorna 17–20 beskrivs de skolprogram vi erbjuder och dess bokningsgrad.

En klass i årskurs 4 genomför en kriminalteknisk undersökning i skolprogrammet *Tårtmysteriet*.

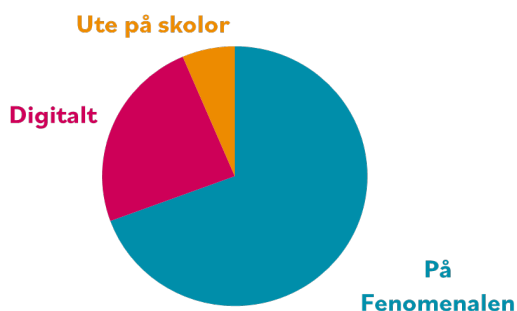
Statistik för skolbesök och skolprogram

2025 erbjöd vi skolbokningar under perioderna 13 januari–23 maj och 1 september–8 december.

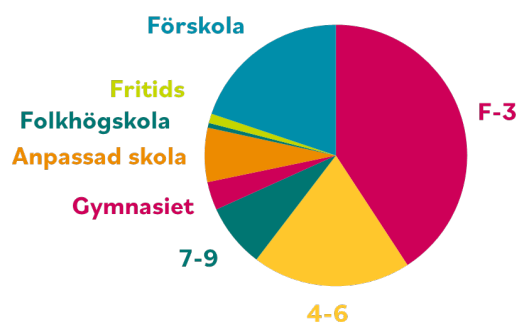
Totalt mötte vi 5 546 elever fördelade på 343 grupper under året.

Hur vi träffat eleverna syns i diagrammet nedan till vänster och fördelningen mellan skolformer syns i diagrammet till höger.

Skolprogram: var?

Skolprogram: vem?

Hur många elever besökte oss då? Många!
5 546 elever är till och med något fler än
förra årets rekordsiffror.

Vi kan se tillbaka på 2025 och konstatera en bok-
ningsgrad på 93 procent på skolprogrammen.
Det är helt enkelt fenomenalt!

Vi är både stolta och glada över att det är så
många som efterfrågar vår verksamhet.

Staden vs landsbygden

Ungefär hälften av Gotlands elever går i skola
på en landsbygdsskola (behöver åka buss för att
ta sig till Fenomenalen) och ungefär hälften av
eleverna går i skola i Visby.

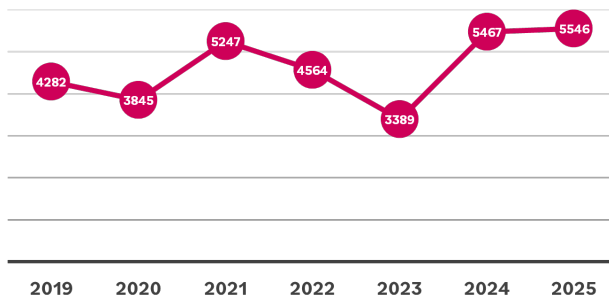
Vi ser en snedfördelning där antalet landsbygds-
klasser är underrepresenterade i vår besökssta-
tistik – de står för endast 33 procent av besöken.

Digitala skolprogram och uppsökande verk-
samhet har ökat möjligheten för fler skolor på
landsbygden att ta del av vår verksamhet. De ger
tyvärr inte samma höga kvalitet som vi kan ge
på plats på Fenomenalen, men kan kompensera
något för snedfördelningen.

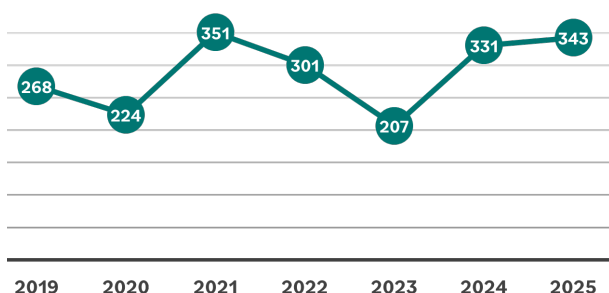
Av de klasser som besöker oss på Fenomenalen
är 78 procent visbyskolor och 22 procent lands-
ortsskolor.

Möjligheten att besöka Fenomenalen påverkas
tydligt av tillgången till busstransport. I år har vi
dessutom sett en ökning av sent inställda besök
på grund av bussproblem. Från Fenomenalens
sida kan vi bara dra slutsatsen att tillgången till
vår verksamhet inte är likvärdig och att siffrorna
tyvärr drar åt fel håll.

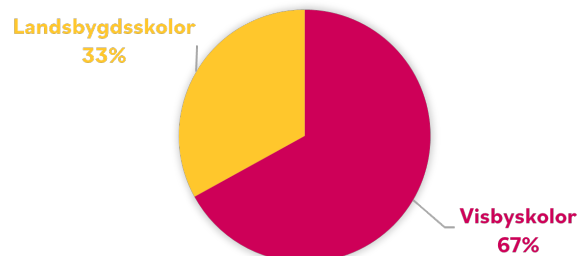
Antal gotländska elever

Antal gotländska skolgrupper

Fördelning landsbygds- och stadsskolor

Utsnitt Lego-Gotland.

NTA

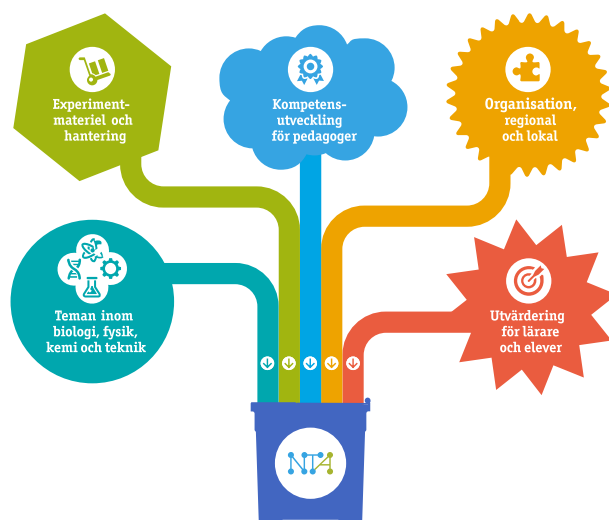
NTA står för "Natur och teknik för alla" och är en organisation som förser förskolor och skolor med praktiskt laborationsmaterial förpackade i olika temalådor. Region Gotland är medlem i NTA och Fenomenalen samordnar NTA-verksamheten på Gotland. Vi ser till så att regionens förskolor och skolor får tillgång till laborativt undervisningsmaterial och att pedagoger blir utbildade på materialet.

Temalådorna lånas terminsvis. Efter varje termin går Fenomenalen igenom alla använda lådor, ser till att de är i gott skick och fyller på förbrukningsmaterial.

Fenomenalen har 145 NTA-lådor i 19 olika teman.

Under året har 166 lådor lånats ut till gotländska lärare. 90 på vårterminen och 76 på höstterminen.

Totalt har 2 416 gotländska elever fått ta del av NTA i sitt klassrum.

NTA:s fem hörnstenar.

Illustration lånad från och med tillåtelse av NTA.

Kompetensutveckling

Genom NTA erbjöd vi under vårterminen kompetensutveckling i temalådan *Den smartare staden*. Under höstterminen erbjöd vi kompetensutveckling i temalådorna *Fasta ämnen och vätskor*, *Frö till frö* och *Rymden*. Totalt deltog 27 lärare.

Under våren genomförde vi även vår egen kompetensutveckling *Hur mår Östersjön?* som vänder sig till högstadielärare med syfte att enkelt kunna ta med elever ut på en exkursion om läget i Östersjön. 13 lärare deltog.

Totalt genomförde vi sju kompetensutvecklingsdagar för lärare, pedagoger och lärarstudenter. Sammanlagt deltog 57 pedagoger.

Lärare under *Hur mår Östersjön?*-exkursion.

Utställning

Fenomenalens utställning är tillgänglig för både skola och allmänhet. Skolklasser besöker utställningen i samband med skolprogram och allmänheten har möjlighet att besöka utställningen under ordinarie öppettider.

Fenomenalen är öppet för allmänheten torsdag-söndag varje vecka under terminerna. Under skolloven har vi öppet nästan varje dag. Vi håller endast stängt i anslutning till stora helgdagar.

Utställningen är uppbyggd av en mängd utställningsstationer. Bakom varje utställningsstation finns ett matematiskt, naturvetenskapligt eller tekniskt fenomen. Det kan handla om exempelvis balans, sinnesintryck eller elektricitet. Det behövs inga förkunskaper för att ta del av utställningen, utan tanken är i stället att utställningen på ett lekfullt sätt ska ge besökaren en positiv stund tillsammans med naturvetenskapen. I en del fall leder leken dessutom till egna tankar och funderingar kring vetenskap. Då har vi uppnått dubbla mål.

Under året har vi uppdaterat utställningen med:

- **Gotlands vatten** En utställningsdel som vi tagit fram i samarbete med VA-avdelningen. Där får besökarna på ett handgripligt sätt undersöka hur de kan spara vatten, hur en brunn kan påverka andra brunnar och hur vattensituationen fungerar på Gotland.
- **Medeltida teknik** En utställningsdel som lyfter fram medeltida tekniska lösningar.

I utvecklingsarbetet med vattenutställningen tog vi hjälp av en utställningsspecialist som installerade en Blocks-server hos oss. Vi lärde oss mycket från det samarbetet som vi kan ta med oss in i framtida projekt. Det kommer möjliggöra digitala lösningar i hela utställningen framöver.

Under året använde vi därmed en blandning av nyproduktion, ytrenovering, renovering av äldre stationer från vårt förråd samt ommöblering av befintlig utställning för att förnya utställningen.

Utställningarna *Gotlands vatten* och *Medeltida teknik* tar form. Utöver Fenomenalens personal finns Kalmar mediespecialist på plats och installerar teknik och specialbyggen.

Vetenskapsshow

Under hela sommarlovet körde vi vetenskapsshow minst 2 gånger varje dag. Där visar vi ett antal coola fenomen som om de vore magiska. Efter showen förklarar vi såklart vetenskapen som ligger bakom.

Ungefär 3 500 personer såg vår vetenskapsshow sommaren 2025.

Legolov

Under höstlovet arrangerade vi Legolov tillsammans med föreningen Swebrick Gotland. För tolfte året i rad visade gotländska legobyggare sina fantastiska byggen. Nytt för i år var legobyggartävlingen där mellanstadieelever tävlade om att bli årets *Fenomenale Mästerbyggare*. Norrbackaeleverna Viktor och Herman tog hem titeln och pokalerna.

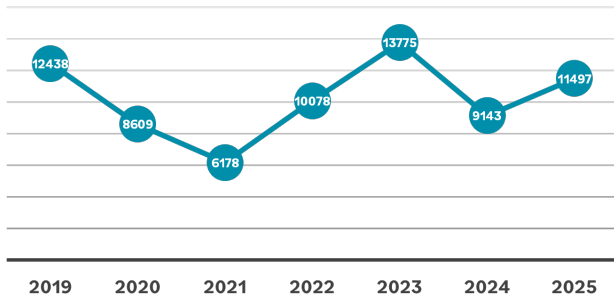
1382 personer besökte Legolov på Fenomenalen 2025.

Besöksstatistik allmänheten

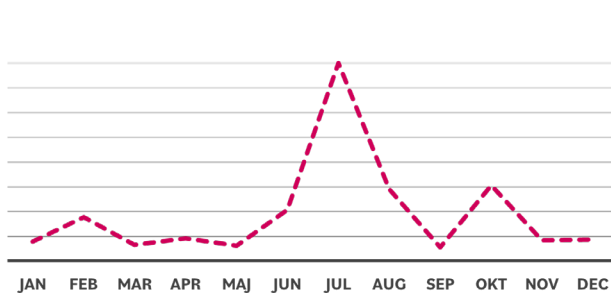
Under året har 11 497 personer besökt vår utställning under ordinarie öppettider. Det är en ökning från förra siffror. Årets halvrisiga sommar bjöd på fler besök än förra årets solsommar.

Besöken fördelas ojämnt under året. Den stora besökstoppen är sommaren följt av Legolovet på hösten och sedan sportlov.

Antal besökare allmänheten

Antal besökare under 2025

Event och möten

Fenomenalen är varje år på plats på ett antal större event utanför våra egna lokaler. Då tar vi med väl valda delar av vår verksamhet så att allmänheten får testa och upptäcka. I år var vi med på Östersjödagen på forskningstationen Ar, invigning av Beredskapsveckan på Holmen, En Kväll för Världens Barn på stora torget samt Barnens Jul på Wisby Strand. Totalt mötte vi 1 070 besökare vid dessa tillfällen.

Fenomenalen är också en plats för möten. Exempelvis seminarier under Almedalsveckan, grupputvecklande aktiviteter, prisutdelningar och helt vanliga möten. 850 personer var på möte på Fenomenalen 2025.

Seminarie på Fenomenalen under Almedalsveckan.

Butik

I anslutning till utställningen finns Fenomenalens lilla butik. Där kan man köpa vetenskapliga klurigheter, böcker och experimentgrejor. Allt du

behöver för att ta med naturvetenskapen hem. Butiken är öppen när utställningen är öppen för allmänheten.

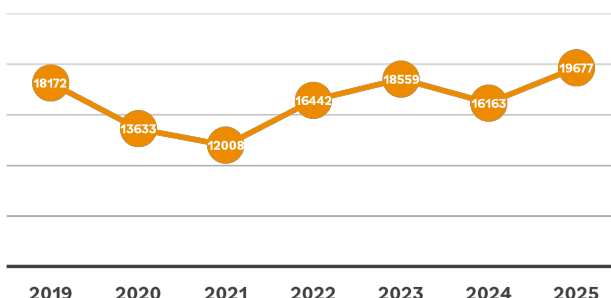
Entré, kapprum och butik blev allt mer skogsläk under året. Bland annat kom 3D-printade, handmålade fåglar och en avgränsande tun på plats.

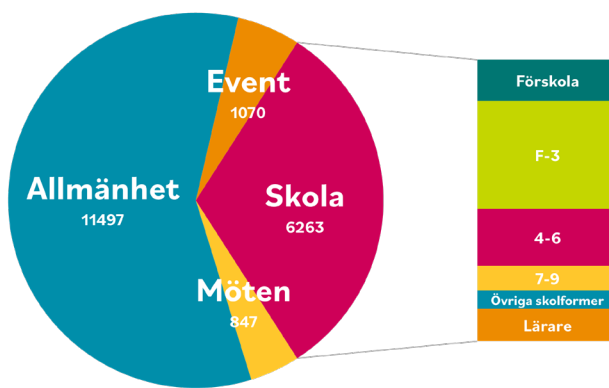
Sammanfattande besöksstatistik

Totalt hade Fenomenalen 19 677 besökare under 2024. Det är en ökning med 22 procent jämfört med förra året. De starka skolsiffrorna tillsammans med bra besökssiffror från allmänheten och flera stora event gör 2025 till det mest besökta året på Fenomenalen.

Antal besökare totalt

Fördelning besökare 2025

Verksamhet

353

dagar 2025

Besökare och Swebriks Petter i byggbassängen under Legolovet.

Samarbeten

Under året har Fenomenalen samarbetat med många olika aktörer.

Auqvian Under sommarsäsongen lånade Auqvian ut en atmosfärisk vattengenerator till Fenomenalens utställning. Det är en vattenmaskin som utviner dricksvatten ur luften. Vi visade även upp maskinen på beredskapsveckans invigning som en dellösning till vattenbristen på ön.

Blått centrum Fenomenalen var en del av Östersjödagen på forskningsstationen Ar den 28 augusti. Där visade vi upp vår verksamhet med koppling till vatten.

Material i väntan på användning vid Ar.

Brandskyddsföreningen Vi samarbetar kring programmet Flammy, där yngre barn får lära sig brandskydd i hemmet.

Föreningen Svenska Science Centers Föreningen är vår branschorganisation och består av Sveriges 20 science center. Här deltar vi i det gemensamma arbetet, bland annat i pedagogmöten och chefsmöten. Under 2025 hölls föreningens höstmöte på Fenomenalen där chefer från 19 Science Centers var på plats. Fenomenalens chef Mårten sitter sedan februari 2025 även i föreningens styrelse.

Energicentrum En nära samarbetspartner. Vi är bilpoolare och delar därmed fordon. Energicentrum använder våra lokaler för evenemang. Vi deltar kontinuerligt i nätverksmöten som Energicentrum arrangerar utifrån gotländska energi- och framtidsfrågor.

Esero I samarbete med Esero har vi anordnat publika arrangemang med raketbygge. Cirka 350 personer deltog i december på Wisby Strand genom att klä julgran i raketfart.

Gotlands Museum Vi samplanerade och genomförde en digital sändning där 470 elever från 34 gotländska skolor och förskolor deltog. Temat var hjul.

Digital sändning med pedagoger från Gotlands museum och Fenomenalen.

NTA (Natur och Teknik för Alla) Region Gotland är medlem i NTA och Fenomenalen ser till att regionens förskolor och skolor får tillgång till NTAs laborativa undervisningsmaterial och blir utbildade på materialet.

Nordic Science Centre Association De nordiska och baltiska ländernas science centers har en intresseförening där Fenomenalen är medlem.

Nätverket för pedagogiskt resursutbud Vi deltar i möten med andra kulturaktörer som erbjuder pedagogiska verksamheter för skolorna. Samordnare för mötena är Kulturskolan.

Räddningstjänsten I samarbete med Räddningstjänsten genomförs Beredskapsveckan då årskurs 2 vid ett besök på Fenomenalen bland annat släcker eld, rökdyker och tittar i brandbilar.

Swebrick Gotland Under höstlovet arrangerade vi Legolov tillsammans med föreningen Swebrick Gotland.

Teknikcollege Gotland Designdrömmar är ett projekt som vi tillsammans med Teknikcollege genomförde våren 2025. Målet är att inspirera tjejer i mellanstadieålder till teknik genom att genomföra ett designprojekt.

Ung Företagsamhet Skolhackaton är ett samarbete mellan UF och Fenomenalen där mellanstadieelever skapar framtidens samhälle i Mine-craft. Trygghet och inkludering stod i fokus i år. Tio klasser deltog 2025.

Universitets- och högskolerådet, UHR Prisutdelningen till Nordplus Junior Aurora Award 2025 hölls den 17 september på Fenomenalen. UHR delade ut priset till projektet "Kids go green STEAM". Årets pristagare från Estland, Lettland och Litauen har låtit barn i förskolan utforska miljöfrågor och lära sig om varandras kulturer, språk och länder.

Uppsala universitet Under året har vi samarbetat med universitetets speldesignutbildning. Studenterna skapade case för spel till Fenomenalens utställning. I uppdraget ingick både idégenerering, målgruppsanalys och bygge av prototyp.

VA-avdelningen Region Gotland Vi har under 2025 samproducerat utställningen Gotlands Vatten som invigdes den 12 juni. Den kommer vara en del av Fenomenalens utställning i minst 5 år.

Visby Centrum Samarbete kring Världens Barn på Stora torget och Barnens jul på Wisby Strand.

Första workshoppen med Designdrömmar.

FENOMENALEN

Gotland Science Center

Skolprogram & NTA

Utställning

I Fenomenalens utställning får du testa dig fram med både kroppen och knoppen. Här inte bara får utan bör du ta i sakerna. När du lämnar oss har du förhoppningsvis både haft roligt, utmanat dig själv eller andra och fått syn på nya fenomen.

Varje år tar vi emot 20 000 besökare.

Butik

I vår fenomenala butik hittar du grejer till hemmalabbet, finurliga klurigheter, förtrollande prylar och mycket mer för nyfikna upptäckare.

Fenomenalt syfte

Världen, Sverige och Gotland står inför många utmaningar. Många av de problem vi skapar idag kommer behöva lösas av nya generationers experter och forskare. På Fenomenalen väcks kanske det första intresset för naturvetenskap, teknik och innovation. Vi vill skapa framtidens problemlösare!

Möteslokal

Behöver du en lokal för internt eller externt möte? Vi har fullt utrustad, flexibel lokal. Hör av dig så berättar vi mer!

Välkommen till Fenomenalen - ett hus fyllt med naturvetenskap!

Vår grej

Naturvetenskap, teknik och matematik är vår grej. STEM helt enkelt. Att uppleva vetenskapen på ett lustfyllt sätt med kroppens alla sinnen ger ett annat perspektiv på det som ibland kan upplevas som svårt.

Skolprogram

Varje skoldag tar vi emot två klasser i våra skolprogram. Vi möter alltså ungefär 4 000 elever, från förskola till gymnasiet, under läsåret.

På sidorna 5-8 kan du läsa om programmen.

Utlåningsmaterial

Fenomenalen är samordnare för NTA inom Region Gotland.

Läs mer om NTA och hur det funkar på sidorna 9-11.

Kompetensutveckling

Fenomenalen fortbildar lärare inom naturvetenskap och teknik. På sidan 11 hittar du vad vi erbjuder just nu.

Vi tar även emot företag och personalgrupper som vill utveckla sin personal genom lek, samarbeten och nya lösningar.

Vilka är vi?

Fenomenalen drivs av Region Gotland. Vår verksamhet vänder sig i första hand till barn och unga, vi är därför en del av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Vi håller till på Skeppsbron 4 i Visby hamn.

Besöker du Fenomenalen på en vardag så är det någon av oss du möter.

Frida Johansson
Pedagog & NTA-samordnare
0498-26 34 73
frida.johansson08@edu.gotland.se

Helen Lydänge
Pedagog
0498-26 34 73
helen.lydange@edu.gotland.se

Mårten Sahlin
Verksamhetschef
0498-26 34 72/ 0704-47 77 67
marten.sahlin@edu.gotland.se

Erika Sköldefors
Kommunikatör & butiksansvarig
0498-26 34 73
erika.skoldefors@edu.gotland.se

När du besöker oss under helger och lov kan du också möta någon av våra fenomenala utställningsvärdar.

SKOLPROGRAM

Fenomenalen erbjuder skolprogram till förskolor och skolor.

På sida 6-8 hittar du alla program för läsåret 2025-26.

Mer info, för- & efterarbetsmaterial hittar du på fenomenalen.se →

Programmen är markerade med vilka årskurser de passar.

F = Förskola **1** = ÅK 1

FK = Förskoleklass ...osv...

Alla program går att boka för elevgrupper inom **anpassad grund-** och **gymnasieskola**. Välj program utifrån elevernas kunskapsnivå.

Så funkar det

Skolprogram bokas i förväg via telefon 0498-26 34 73.

Bokningsbara tider

HT2025: 1 september-5 december

VT2026: 12 januari-29 maj

Måndag-fredag
klockan 8.30 & 10.30.

Programlängd

1,5 timme.

Pris

Skolprogram är kostnadsfria för alla förskolor och skolor på Gotland.

Under besöket

Programmen på Fenomenalen innehåller pedagogledda aktiviteter där eleverna får uppleva och utföra något inom naturvetenskap, teknik eller matematik.

I de flesta program ingår fritt upptäckande i utställningen.

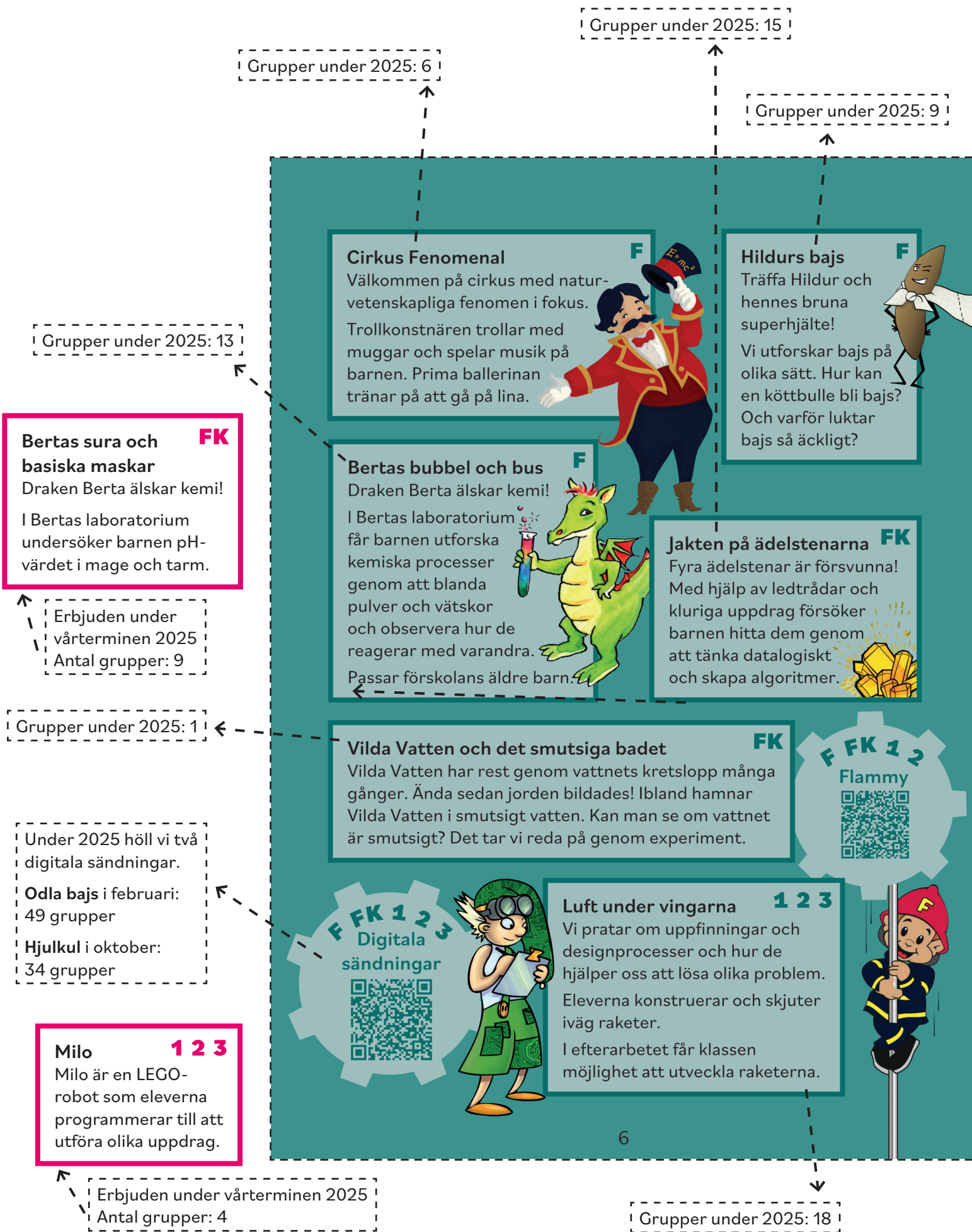
Under programmet kan du som lärare med fördel ta ett steg tillbaka. Här får du möjligheten att se dina elever i en ny situation där oväntade förmågor kan bli synliga.

Reser

ni långt? Ta

med lunch eller mellanmål och ät hos oss! Stäm av när du bokar.

Grupper under 2025: 20

Grupper under 2025: 17

Kemidetektiverna 1 2 3

Etiketterna på burkarna i köket har trillat av – nu vet vi inte vad de innehåller!

Genom kemilaborationer tar eleverna reda på vad som finns i burkarna.

Blinky Lights 1 2 3

Vi introducerar den elektriska kretsen. Eleverna bygger med lysdioder och batterier.

Rent vatten 1 2 3 4 5 6

Av allt vatten på jorden kan vi bara använda en liten del och vi är bra på att smutsa ner det vattnet. Hur får vi vattnet rent igen?

Vi gör en laboration för att rena vatten.

Brandveckan 2

När? Vecka 39, tisdag-fredag.

Hur? Vi är utomhus i ca en timme.

Eleverna får prova på rökdykning, släcka eld, träffa brandmän, titta på brandbilar och lära sig hur de ska göra om det faktiskt börjar brinna.

Genomförs i samarbete med Räddningstjänsten och Brandskyddsföreningen på Gotland.

Tårtmysteriet 4

Någon har ätit upp vår födelsedagstårta! Vem kan det vara?

Eleverna gör en kriminalteknisk undersökning för att identifiera tjuven.

Programmet har fokus på problemlösning och slutledningsförmåga.

Rörliga konstruktioner 4 5 6

Eleverna bygger tredimensionella figurer som blir rörliga med hjälp av en motor.

Programmet fokuserar på bygg och konstruktion samt designprocessen.

Grupper under 2025: 13

Grupper under 2025: 17

Grupper under 2025: 11

Grupper under 2025: 20

Grupper under 2025: 12

Erbjuden under vårterminen 2025
Antal grupper: 5

Matematiska mönster 4 5 6

Eleverna utmanas i praktisk matematik.

Matteskattnen 4 5 6

Eleverna söker svar på olika kluriga uppdrag. Tillsammans får de fram en kod som öppnar kistan med matteskatten. Startar vecka 45.

Erbjuden under
vårterminen 2025
Antal grupper: 3

Startar vårterminen 2026

Grupper under 2025: 14

Gruvan

5 6

Vilka metaller finns i en mobiltelefon, var kommer de ifrån och hur får man fram dem?

Eleverna får följa processen från malm till metall.

Förarbete ingår.

Solklart

5 6

Eleverna laborerar, funderar och diskuterar hur de skulle kunna driva en skola med hjälp av energi från solen.

Programmet fokuserar på hållbar energiförsörjning och den elektriska kretsen.

Förarbete ingår.

Tänd hela Gotland

4 5 6

Vi laborerar, funderar och diskuterar kring om vi kan få hela Gotland att fungera med hjälp av energi från sol och vind.

Startar vårterminen 2026.

Skolhackathon i Minecraft

5 6

Nedräkningen

7 8 9

Här ställs eleverna inför ett escape-room-liknande uppdrag.

Förmågor som samarbete, logiskt tänkande och problemlösning är nödvändiga för att lyckas.

Rube Goldberg-maskin

7 8 9

Tillsammans bygger klassen en Rube Goldberg-maskin: en händelsekedja där krafter och rörelser utlöser nya händelser. Här får eleverna både praktiskt tillämpa fysik och matematik och öva på att samarbeta.

Hur mår Östersjön?

7 8 9

Kom ut på exkursion tillsammans med dina elever!

Med våra utlåningslådor kan du ta med dig klassen till stranden där de får undersöka hur Östersjön mår. I klassrummet fortsätter de arbetet med vattenmätningar och andra valbara aktiviteter.

För att få låna lådan behöver du gå en **fortbildning** hos oss. Där får du förståelse för upplägget och verktyg för hur du på ett handgripligt sätt kan arbeta forskningsbaserat med dina elever om läget i Östersjön.

Intresserad av fortbildning?

Kontakta oss!

Har du redan gått den?

Då kan du **boka lådorna** via vår bokningstelefon.

Grupper under 2025: 8

LÅNA LABBMATERIAL

Låna NTA-lådor med material till experiment och försök inom naturvetenskap och teknik.

Du lånar lådan terminsvis.

Vi levererar lådan till din skola.

Lådorna är markerade med skolämnen och vilka årskurser de passar.

Teknik och hållbar utveckling

Barnen upptäcker och gör undersökningar på förskolan och i dess närområden.

Te

Upplev fysik och kemi

Barnen och eleverna får undersöka och lära sig om kraft, rörelse, ljud, ljus och ämnens egenskaper.

Fy Ke

Jämföra och mäta

Eleverna lär sig mäta längd, räkna stora tal och använda meter som standardenhet.

Ma Te Fy

Fasta ämnen och vätskor

Eleverna får bekanta sig med några egenskaper hos materia och till ett naturvetenskapligt arbetssätt.

Ke

Jord

Eleverna studerar beståndsdelar i jorden, hur de bildas i naturen och vilka egenskaper de har.

Bi

Fjärilars liv

Eleverna får följa utvecklingen från larv till fjäril. De får en uppfattning om begreppet livscykel och utvecklar förmågan att observera och göra anteckningar.

Bi

Testa teknik

Eleverna får upptäcka och undersöka smarta tekniska lösningar, jämföra likheter och skillnader i olika lösningar och konstruera egna lösningar.

Te

Balansera och väga

Eleverna utforskar hävstångsprincipen, vågkonstruktioner, tyngdkraft, och egenskaper hos olika matvaror.

Ma Te Fy

Förändringar

Eleverna arbetar med blandningar av ämnen och upptäcker att hur egenskaper förändras genom kemiska reaktioner och fasförändringar.

Ke

Utlånade lådor under 2025: 4

Utlånade lådor under 2025: 5

Utlånade lådor under 2025: 5

Utlånade lådor under 2025: 6

Utlånade lådor under 2025: 2

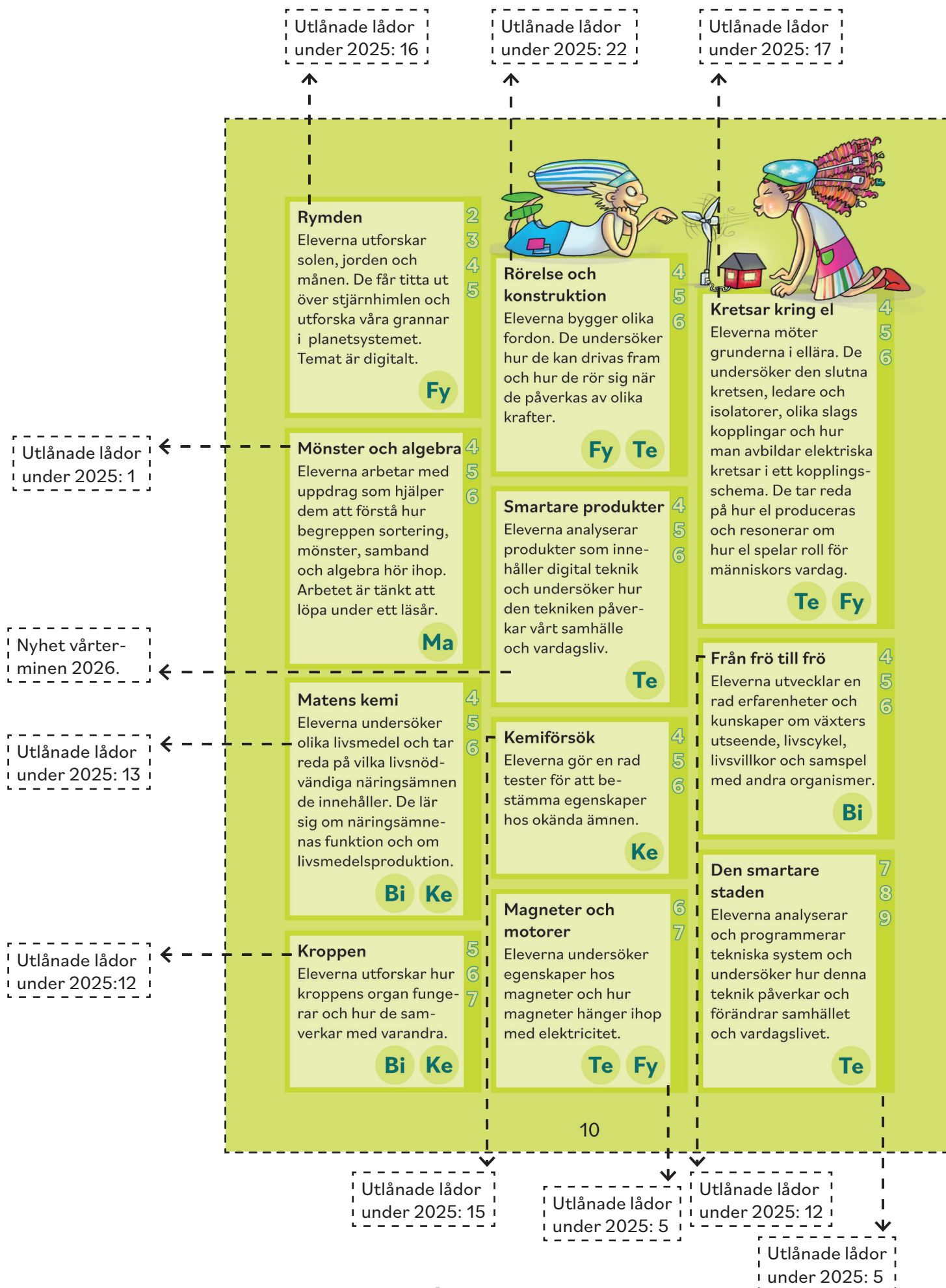
9

Utlånade lådor under 2025: 13

Utlånade lådor under 2025: 6

Utlånade lådor under 2025: 1

Utlånade lådor under 2025: 6

Vad är NTA?

NTA (Natur och Teknik för Alla) är ett lånematerial med allt du behöver för att genomföra experiment och försök.

Material finns inom biologi, fysik, kemi, teknik och matematik. Materialen följer läroplanen.

Fenomenalen är samordnare för NTA för Region Gotlands skolor.

Mer om NTA hittar du på fenomenalen.se

Kurser läsåret 2025-26

Låda	Passar för	Kursdatum
Fasta ämnen och vätskor	Åk 1-2	Onsdag 10 september
Från frö till frö	Åk 4-6	Torsdag 9 oktober
Rymden	Åk 2-5	Tisdag 11 november
Smartare produkter	Åk 4-6	Tisdag 27 januari
Fjärilars liv	Åk 1-3	Onsdag 4 mars

När, var hur?

Tid: klockan 08.30-16.00

Plats: Fenomenalen, Skeppsbron 4, Visby

Kostnad: 500 kr. Kurslitteratur och lunch ingår.

Bokning av NTA-lådor

När du har gått en utbildning kan du låna materiallåda terminsvis.

Du bokar via telefon 0498-26 34 73.

Du får lådan levererad till din skola.

Kurser hållna 2025

Låda	Passar för	Kursdatum	Antal kursdeltagare
Den smartare staden	Åk 6-9	Torsdag 16 januari	6
Fasta ämnen och vätskor	Åk 1-2	Onsdag 10 september	5
Från frö till frö	Åk 4-6	Torsdag 9 oktober	6
Rymden	Åk 2-5	Tisdag 11 november	11

**Vi har ju ÖPPET FÖR
ALLMÄNHETEN också!**

HÖST, VINTER & VÅR

Torsdag-fredag
12.00-16.00

Lördag-söndag
11.00-16.00

Under skolloven har
vi ofta öppet hela
veckan och med
utökade öppettider.

SOMMAR
Alla dagar
10.00-17.00

VÄLKOMMEN!

Illustrationer: Henrik af Petersens, Silvy Strand och Karin Södergren

Text, layout & foto: Fenomenalen Science Center

Besök oss på Skeppsbron 4 i Visby eller på fenomenalen.se

Telefon: 0498-26 34 72/-73

E-post: fenomenalen@edu.gotland.se

